

thinget og nu her er meddeelt os til Efterretning. Jeg troer nu, der er al mulig Grund til at hævde, at den danske Rigsdag ligeoverfor det islandsske Spørgsmaal har fuldkommen frie Hænder. Jeg troer, at dette bør reserveres ligeoverfor Althinget; thi uagtet der vistnok ikke er ret Mange, der ikke nære en dyb Begejstring for Islands Oldtid og en stor Taknemmelighed for, hvad alle Nordboere skyldte det, er det dog nødvendigt at holde dette meget strengt i Sigte, for med al mulig Alvor og al mulig Velvilje at kunne betragte den Maade, hvorpaa lige siden 1848 Danmarks Bestræbelser for at gjøre Islænderne deelagtige i den Frihed, som vi have erhvervet for dem indbefattede, ere blevne modtagne, en Maade, som vistnok savner Exempel i Historien. Thi Historien frembyder mange Exempler paa, at Landsdele have bragt svære Offre ogsaa i finantseel Henseende for at vinde Selvstændighed; jeg kunde ogsaa nævne Exempler paa, at Hovedlandet har bragt store Offre for at fravinde enkelte Landsdele den Selvstændighed, de efter tidligere historiske Forhold vare i Besiddelse af, fordi man troede, at disse Offre bleve bragte i det Heles Tjeneste; men jeg troer, at dette er det første og eneste Exempel, Jorden frembyder paa, at Hovedlandet tilbyder en enkelt Landsdeel en meget udstrakt Selvstændighed, heder og trygler den om at modtage samme, og erklærer sig villigt til i denne Henseende at bringe meget betydelige Offre, men at disse vrages. Jeg troer, at den, der skal bringe et Offer, har en naturlig Ret og Adkomst til at knytte dette til visse Betingelser, men jeg troer ikke, at en Gaves Modtagelse er det rette Standpunkt til at stille Betingelser fra, eller at det er sædvanligt, at man stiller Betingelser for at føte sig efter en Bøn, der kun gaaer ud paa, at man vil modtage en Gave. Jeg troer, at Danmark kan og bør give Afkald paa en hvilken som helst Raadighed over de særlige islandsske Intrader; jeg troer, at det har al mulig Opfordring til at hjælpe paa Landets Opkomst, og det endogsaa paa en rundhaandet og ædelmodig Maade; men jeg kan aldrig i Verden samtykke i, at Danmark skalde paalægge sig selv contractmæssige Ydelses, og det meget betydelige Ydelses, for en

meget lang Narvæffe, og for en Deel endogsaa, efter hvad her er forudsat, for bestandigt, for at faae Island til at modtage denne Gave, dets Selvstændighed. Jeg troer, at det er en saadan Bønden op og ned paa alle naturlige Forhold, som man skal søge om Mage til. Jeg troer, at det ikke alene ligeoverfor Althinget — og jeg skal nu ikke gaae ind paa nogen som helst. Karakteristik af dettes Færd, netop fordi jeg paa det Alleromhyggeligste ønsker at undgaae ethvert Ord, der kunde faare Islændernes Omfindtlighed i denne Sag — men ogsaa ligeoverfor de successive Justitsministre, maa haandhæves, at det, der i Henseende til hele dette Forhold for Rigsdagens Vedkommende er skeet, er for det Første, at Grundloven er bleven vedtagen for hele Riget, derunder indbefattet Island. I den grundlovgivende Rigsforsamling har Island deeltaget paa den eneste Maade, hvorpaa det var factisk muligt, nemlig ved kongevalgte Medlemmer, og da en Trediedeel af Rigsforsamlingen ogsaa for Danmarks Vedkommende bestod af kongevalgte Medlemmer, kan dette ikke i og for sig, principielt, anføres som Noget, der kunde gjøre det givne Samtykke ugyldigt eller uretmæssigt. Naar de ærede Medlemmer ville tilbagekalde i deres Grindring Navnene paa dem, der vare kongevalgte for Islands Vedkommende, ville De erkjende, at der blev taget det alleromhyggeligste Hensyn til at skaffe en virkelig islandssk Stemme uden Hensyn til, om den vilde blive meget eenfædig, al mulig Gyldighed. Men ville Islænderne paa Grund af, at disse Medlemmer vare kongevalgte og ikke valgte af dem selv, ikke erkjende denne Repræsentation for gyldig, saa følger deraf ikke Andet end, at Grundloven for Islands Vedkommende maa betragtes som octroieret, hvorved de allenmindst vilde kunne beklage sig, som i saa Henseende slet ikke havde gjort noget Skridt. Det Andet, der for Rigsdagens Vedkommende foreligger, er, at saavel Regjeringen som den grundlovgivende Rigsforsamlings Medlemmer havde en stærk Fornemmelse af, at det ikke vilde være hensigtsmæssigt at drage det fornødne Antal af folkevalgte Medlemmer fra Island til Medbehandling af Rigsdagens Sager, og at der